

Resource Mobilization for Education of the Lao People's Democratic Republic

Patcharapa Tantichuwet

Ph.D. (Development Education), Assistance Professor
Department of Teacher Education, Faculty of Education and Development Sciences
Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

Received: January 27, 2020/ Revised: June 19, 2020/ Accepted: June 30, 2020

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the concepts and principles of educational resources mobilization in the Lao People's Democratic Republic (Lao PDR) 2) to investigate how to educational resources are mobilized in the Lao PDR 3) to analyze the factors that affect the mobilization of resources for the education of the Lao PDR. The researcher used the research method by studying documents related to resource mobilization and analyzing the data by content analysis. The results showed that 1) the concepts and principles of mobilizing resources for the education of the Lao PDR are those based on the legislation and involvement of all sectors, considered as a duty to be undertaken; 2) There are 2 ways to mobilize resources for education, namely, monetary and non-monetary; 3) The factors affecting the mobilization of resources for the education of Lao PDR include leadership skills of those involved in educational management and supporting educational resources from international agencies, encompassing the entire system. With regards to the factors contributing to the less successful mobilization of educational resources, it is found that the following are salient: lack of potential teachers and personnel, change of regime, remoteness of transportation, and natural disasters.

Keywords: Educational Resources Mobilization, Lao People's Democratic Republic,
Methods of Mobilization of Resources for Education

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

พัชรภา ตันติชูเวช

ค.ด. (พัฒนศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

ภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

วันรับบทความ : 27 มกราคม 2563/ วันแก้ไขบทความ : 19 มิถุนายน 2563/ วันตอบรับบทความ : 30 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) 2) ศึกษาวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป. ลาว 3) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยโดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว คือ การออกกฎหมายและให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยถือเป็นหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ 2) วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามี 2 วิธี คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน 3) ปัจจัยที่ส่งต่อความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา คือ ภาวะผู้นำของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา และการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาของหน่วยงานต่างประเทศครอบคลุมทั้งระบบ และปัจจัยที่ส่งผลให้การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่สำเร็จ คือ การขาดแคลนครูและบุคลากรที่มีศักยภาพ การเปลี่ยนแปลงการปกครอง การคมนาคมที่ห่างไกล และภัยธรรมชาติ

คำสำคัญ: การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา, สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว,
วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

บทนำ

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เป็นการดำเนินงานให้ได้มาซึ่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ทั้งที่เป็นเงินหรืองบประมาณ และสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่เงินที่มีผลต่อการบริหารจัดการการศึกษา เช่น บุคคล/ภูมิปัญญา องค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยี และนวัตกรรม สื่อการเรียน (เช่น หนังสือและเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ) เครื่องแต่งกาย และวัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น ด้านความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา พบว่า ทรัพยากรที่เพียงพอมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนผู้เรียนให้มีโอกาสที่ดีในการเรียนรู้ ทั้งนี้ ทรัพยากรการศึกษาที่มีการนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะถูกแปลงเป็นผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยทรัพยากรที่ถูกนำมาใช้ในการลงทุนทางการศึกษา ได้แก่ การเงิน มนุษย์และวัสดุ และเวลาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนรู้ (OECD, 2013) นอกจากนี้ ความเท่าเทียมกันของทรัพยากรการศึกษายังส่งผลต่อการจัดการศึกษาและคุณภาพการศึกษาทั้งระบบ ทั้งนี้ ประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่ดี มีศักยภาพ ความพร้อมและงบประมาณที่เพียงพอในการพัฒนาการศึกษาโดยภาพรวม ให้มีความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรอย่างเท่าเทียมกัน เช่น เอสโตเนีย ฟินแลนด์ เยอรมนี เกาหลีใต้ และสโลวีเนีย (OECD, 2014) เป็นต้น

จากความหมายและความสำคัญของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยและคณะฯ ได้ศึกษาเอกสารและลงพื้นที่วิจัยในประเทศไทยด้วยการสำรวจ การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มกับผู้บริหาร ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน และตัวแทนผู้สนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาเกี่ยวกับประเภทและวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ประเภทของทรัพยากรเพื่อการศึกษาในประเทศไทย สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1) ทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน และ 2) ทรัพยากรที่ไม่ใช่ตัวเงิน (พิณสุตา สิริธรงค์ศรี, พัชราภา ดันติชูเวช, สรรเสริญ สุวรรณ และประสพสุข ฤทธิเดช, 2561)

สำหรับวิธีการระดมทรัพยากรที่เป็นตัวเงิน ได้แก่ การบริจาคช่วยเหลือให้นักเรียนที่ขาดแคลน การร่วมกันเป็นเจ้าของภัตตาคารอาหารกลางวันของนักเรียน การเก็บค่าเล่าเรียนเพิ่ม และการเรียกเก็บภาษี การเรียกเก็บค่าบริการด้านสังคมจากผู้ใช้บริการ และเก็บเงินค่าเช่าทรัพย์สิน และการให้สิทธิในการลดหย่อนภาษีกรณีร่วมบริจาค เป็นต้น ขณะที่วิธีการระดมทรัพยากรที่ไม่ใช่ตัวเงิน สถานศึกษามีวิธีการระดมทรัพยากรฯ ได้แก่ การระดมบุคคล วิทยากร ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน เครือข่ายครูภูมิปัญญา ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และศิษย์เก่าเข้าร่วมเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้ แนวคิด ทักษะ ประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตในสังคม การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับผู้เรียน เป็นต้น

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) เป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทยในด้านของทรัพยากรและวัฒนธรรมประเพณี โดยในด้านการศึกษา ภายหลังจาก สปป. ลาว ได้รับเอกราช เมื่อปี พ.ศ. 2528 จนถึงปัจจุบัน สปป.ลาว ได้เปลี่ยนได้ใช้ระบบการศึกษาแบบ 11 ปี คือ ระบบ 5:3:3 โดยแบ่งเป็นการศึกษาก่อนประถมศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียน 3 ปี ระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 5 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน 3 ปี โดยการศึกษาภาคบังคับของ สปป.ลาว คือ ระดับประถมศึกษา แต่อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัตินั้นการศึกษาภาคบังคับจะใช้ได้หลักกับเมืองใหญ่นั้น อันเนื่องมาจาก สปป.ลาว มีพื้นที่กว้างขวางและประชากรกระจายกันอยู่

การศึกษาของ สปป.ลาว เป็นการศึกษาแบบเดียว คือ การศึกษาแห่งชาติ มีการจัดการศึกษาโดย 2 ภาคส่วนคือ ภาครัฐและภาคเอกชน โดยการศึกษาภาครัฐเป็นการศึกษาที่ขึ้นกับรัฐบาลโดยรัฐบาลคุ้มครอง มีทั้งภาครัฐลงทุนโดยตรงและได้รับการช่วยเหลือจากต่างประเทศ เช่น ออสเตรเลีย ไทย เวียดนาม จีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เป็นต้น สำหรับการศึกษาภาคเอกชนเป็นการศึกษาที่มีการลงทุนทั้งภายในและต่างประเทศ เป็นนิติบุคคลและบุคคล

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา แสดงไว้ในบทบัญญัติทั่วไป (National Assembly, 2007) กล่าวไว้ว่า การศึกษาเป็นกิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาแก่ประชาชนเป็นพลเมืองที่มีจริยธรรมและปฏิบัติที่ตนคิดมีความสามารถความรู้ มีอาชีพและทักษะในการมีส่วนร่วมในการปกป้องและพัฒนาทำให้ประชาชนเอาชนะความยากจน การขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคม และความร่ำรวยการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ สังคมและการวิจัยทางทฤษฎี การดำเนินการเพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ ให้เต็มรูปแบบ การขยายตัวมีทัศนคติทางศีลธรรม และการปฏิบัติมีความสามารถ ความรู้ มีอาชีพ และทักษะสุขภาพที่ดีมีอารยธรรม ศิลปะ วินัย จิตวิญญาณของชาติ รักชาติ และรักประชาธิปไตย ทั้งนี้ เป้าหมายของการศึกษา สปป.ลาว คือทุกคน ในปี ค.ศ. 2015 สามารถเข้าถึงการศึกษาและพ้นจากการเป็นประเทศด้อยพัฒนาภายในปี 2020

จากวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา และเป้าหมายของการศึกษา สปป.ลาว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว ซึ่งเป็นประเทศที่มีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทยในด้านทรัพยากร วัฒนธรรม และประเพณี ว่ามีแนวคิด หลักการ และวิธีการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างไร รวมถึงมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว โดยบทความวิจัยเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว
2. เพื่อศึกษาวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยนี้ยึดแนวคิดสำคัญ ดังนี้ 1) สารและองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ในการวิจัย คือ แนวคิดและหลักการ วิธีการและกลยุทธ์ ปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 2) ทรัพยากรเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ทรัพยากรเงินและที่ไม่ใช่เงิน ได้แก่ บุคคล/ภูมิปัญญา องค์ความรู้ทางวิชาการ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สื่อการเรียน (เช่น หนังสือและเครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ) เครื่องแต่งกาย วัสดุ ครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เวลา และอื่น ๆ (OECD, 2013 ; พินสุตา สิริรังศรี, 2559) 3) วิธีการระดมทรัพยากร ประกอบด้วย แนวคิดและหลักการระดมทรัพยากร วิธีการและกลยุทธ์ และปัจจัยและเงื่อนไขความสำเร็จ ดังภาพประกอบ 1

วิธีการศึกษา

กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกศึกษาประเทศเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) กับประเทศที่มีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทยในด้านทรัพยากร วัฒนธรรมและประเพณี คือ เป็นประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งก็คือ สปป.ลาว

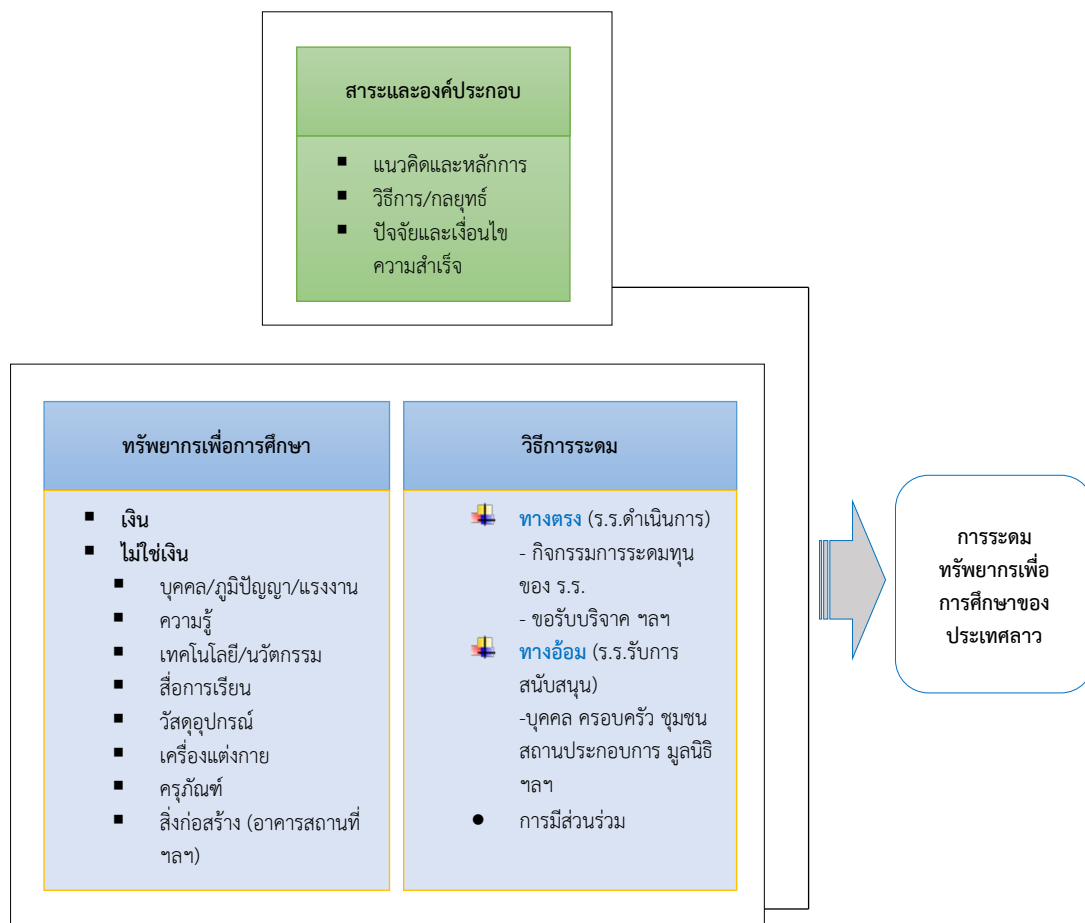
การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการศึกษาเอกสาร (Document research) ที่เกี่ยวข้องกับ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาใน สปป.ลาว จากต่างประเทศ รวมถึงข้อมูลจากเว็บไซต์ของหน่วยงาน และองค์กรในภาครัฐและภาคเอกชนของต่างประเทศ โดยหลักเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือกเอกสาร คือ การเลือกเอกสารจากหน่วยงานหรือเว็บไซต์ที่มีความน่าเชื่อถือและเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว เช่น เอกสารจากเว็บไซต์ขององค์การเพื่อการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) เว็บไซต์ของกระทรวงการศึกษาและกีฬาของ สปป.ลาว

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) จากข้อมูลการศึกษาเอกสาร

ภาพประกอบ 1

แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยมีรายละเอียดผลการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป. ลาว

แนวคิดและหลักการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว ได้ปรากฏในรายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติฉบับ 43/NA ของ สปป.ลาว (National Assembly, 2007) ในหลายประเด็น ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

บทที่ I หัวข้อ 4 นโยบายการศึกษา ระบุว่า รัฐจะต้องสนับสนุนให้บุคคล องค์กร รวมถึงภาคเอกชน ลงทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาแห่งชาติผ่านนโยบายต่าง ๆ เช่น นโยบายการยกเว้นภาษี

และการให้เครดิตตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น (National Assembly, 2007)

บทที่ VII ข้อ 51 ภาระหน้าที่ของสังคมและการศึกษา กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของสังคม องค์กรทางสังคม องค์กรชุมชนและบุคคล มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ภาคธุรกิจและสมาคมธุรกิจ มีหน้าที่ในการให้ความร่วมมืออำนวยความสะดวก และสนับสนุนครู รวมถึงผู้เรียน ในด้านการวิจัยการศึกษา และการฝึกอบรมในสถานประกอบการ สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการสร้างรายการเพื่อเผยแพร่ในด้านการศึกษา เสริมสร้างความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อาชีพ และอื่น ๆ ให้กับประชาชน (National Assembly, 2007)

บทที่ VII ข้อ 53 ภาระหน้าที่ของ ผู้ปกครองและครอบครัว ระบุว่า ผู้ปกครองและ ครอบครัวมีหน้าที่ในการสร้างเงื่อนไข อำนวยความสะดวกให้กับบุตรหลานในความรับผิดชอบให้ได้รับการศึกษา มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ผู้ปกครอง มีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียนและครูในการให้ การศึกษากับบุคคลให้กลายเป็นคนดี เป็นผู้เรียน ที่เข้มแข็ง เป็นพลเมืองดีของประเทศ รวมถึง ผู้ปกครองมีหน้าที่ในการให้ทุนการศึกษา ยานพาหนะ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนรู้ การสร้าง ทะนุบำรุงและ รักษาฟื้นฟูโรงเรียน (National Assembly, 2007)

บทที่ VII ข้อ 54 ภาระหน้าที่ของ โรงเรียนที่มีต่อสังคม โรงเรียนเป็นศูนย์กลางและเป็น สถาบันการศึกษา มีหน้าที่ให้ความรู้กับผู้เรียน ประสานงานกับหน่วยงานราชการ และสมาคม ผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี รวมถึงการ ให้บริการกับชุมชนในรูปแบบต่าง ๆ (National Assembly, 2007)

ส่วนที่ VIII การลงทุนเพื่อการศึกษา โดยให้มีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการสร้างทุน มนุษย์ สิ่งปลูกสร้างของโรงเรียน จัดสรรวัสดุ สื่อ การเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ รวมถึง การนํานโยบายไปปรับใช้กับครู ผู้เรียนและอื่น ๆ (National Assembly, 2007)

ข้อ 56 แหล่งเงินทุนทางการศึกษา หลักมาจากงบประมาณของรัฐ นอกจากนี้ เงินทุน ส่วนอื่นมาจากองค์กร และภาคส่วนทั้งในและนอก ประเทศ รวมถึงความช่วยเหลือจากประชาคม ระหว่างประเทศ (National Assembly, 2007)

ข้อ 57 งบประมาณด้านการศึกษา รัฐได้จัดลำดับความสำคัญและเพิ่มงบประมาณให้กับ การศึกษาสูงถึงอย่างน้อยร้อยละ 18 ของรายจ่ายรัฐ การกำหนดงบประมาณให้กับการบริหารจัดการของ โรงเรียนนั้น ศูนย์และสถาบันการศึกษาจะต้อง คำนวณค่าใช้จ่ายตามจำนวนผู้เรียน (National Assembly, 2007)

ข้อ 60 นโยบายการลงทุน ระบุว่า รัฐ สนับสนุนเอกชน องค์กรทั้งภายในและนอกประเทศ ในการลงทุนการศึกษา โดยการสร้างโรงเรียน ศูนย์ และสถาบันในระดับต่าง ๆ จัดการเรียนการสอน

ตามแนวทางของระบบการศึกษาแห่งชาติและ หลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาเห็นสมควร ในการให้บริการการศึกษาที่ได้รับค่าตอบแทน จากผู้เรียน ทั้งนี้ การลงทุนมีหลากหลายรูปแบบ ตามที่ระบุไว้ในกฎหมายองค์กร (Enterprise Law) (National Assembly, 2007)

จากรายงานการประชุมสมัชชาแห่งชาติ ข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า แนวคิดและหลักการสำคัญ ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว คือ การออกกฎหมายที่ให้ทุกภาคส่วนทั้งใน ระดับครอบครัว โรงเรียน องค์กรทางสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีส่วนร่วม ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยถือเป็น “หน้าที่” ที่ทุกภาคส่วนพึงปฏิบัติตามกฎหมาย

2. วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ของ สปป.ลาว

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาของ สปป.ลาว ออกเป็น 2 วิธี คือ วิธีการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช่ว่าเงิน โดยมีรายละเอียดวิธีการ ดังนี้

2.1 วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ที่เป็นตัวเงิน

การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็น ตัวเงินของ สปป.ลาว จะเป็นการช่วยเหลือแบบ พหุภาคี ได้แก่ หน่วยงานพัฒนาระหว่างประเทศ (International development agencies) การช่วยเหลือ การพัฒนาอย่างเป็นทางการของออสเตรเลีย และ ญี่ปุ่น ธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank: ADB) ธนาคารโลก UNICEF รวมทั้ง องค์กร นอกราชรัฐใน สปป.ลาว กว่า 300 แห่ง องค์กร พัฒนาเอกชนในต่างประเทศกว่า 50 แห่ง และ สมาคมธุรกิจเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยในปี พ.ศ. 2555 ได้ให้เงินสนับสนุน 12.11 ล้านดอลลาร์- สหรัฐ (Commonwealth of Australia, 2014) คิดเป็นร้อยละ 42 ของงบประมาณที่จัดให้กับ หน่วยงานการศึกษา ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแบบ ให้เปล่าโดยมีโครงการเป็นฐาน โดยมีประเทศ เพื่อนบ้าน เช่น จีน เวียดนาม และประเทศไทย ให้ความช่วยเหลือในด้านโครงสร้างพื้นฐานและ

เทคโนโลยีในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา ทั้งนี้ รัฐบาล สปป.ลาวไม่มีความสามารถพอในการบริหารจัดการเงินงบประมาณจำนวนมาก หน่วยงานรัฐบาล ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ จึงได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพ การใช้ระบบจัดจ้างและระบบการเงิน การให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และการเพิ่ม หน้าที่และความเป็นเจ้าของขึ้น อย่างไรก็ตาม

ปัจจุบันรัฐบาล สปป.ลาว ได้กู้เงินจำนวนมากจาก ประเทศเพื่อนบ้าน ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลง ของสถานการณ์ในการได้รับความช่วยเหลือจาก นานาประเทศ (Commonwealth of Australia, 2014)

หน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นตัวเงินให้กับ สปป.ลาว สรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1

ความช่วยเหลือจากนานาประเทศให้กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี 2554 -2563

หน่วยงานย่อยด้าน	พันธมิตรการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2554 – 2558	พันธมิตรการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2559 – 2563
ปฐมวัย	UNICEF, Education For All - Fast-Track Initiative (EFA-FTI), Plan Intl. World Vision, other INGOs	UNICEF, Plan International (Plan Intl.), World Vision, other INGOs
ประถมศึกษา	EFA-FTI, Australia, Japan International Cooperation Agency (JICA), World Food Program (WFP), UNICEF, Lux Development, Room to Read, CRS, Plan Intl., other INGOs	Australia, EU, Global Partnership for Education (GPE II), WFP, UNICEF, Room to Read, Lux Development, JICA, UNFPA, Pencils of Promise, Plan Intl., Child Fund, other INGOs
มัธยมศึกษาตอนต้น	Asian Development Bank (ADB), Korea International Cooperation Agency (KOICA), JICA, UNESCO, UNFPA, Room to Read, Some other INGOs	ADB, JICA, KOICA, UNESCO, UNFPA, Room to Read
มัธยมศึกษาตอนปลาย	China, KOICA	KOICA, ADB
การศึกษานอกระบบ	UNESCO, EFA-FTI, UNFPA, Institute for International Cooperation of the Deutscher Volkshochschul-Verband e.V. (DWV)	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) , United Nations Population Fund (UNFPA), DVV
การบริหารงาน	EU through PRSO, Australia, JICA, USA, China and Vietnam through scholarships	EU & Japan through PRSO

ที่มา: Ministry of Education and Sports, 2016

จากข้อมูลข้างต้น กล่าวโดยสรุปได้ว่า สปป.ลาว เป็นอีกประเทศหนึ่งที่เห็นความสำคัญกับการศึกษาของประเทศตนเอง ถึงแม้จะมีทรัพยากรทางการศึกษาไม่มาก แต่สปป.ลาว ก็ใช้การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ โดย สปป.ลาว ให้ความสำคัญกับการยกระดับการศึกษาในต่างประเทศ ทั้งนี้ พิจารณาได้จากในปี พ.ศ. 2556 ประเทศต่าง ๆ ที่ให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน สปป.ลาว ถึง 26 ประเทศ ประเทศที่ให้ทุนการศึกษามากแก่นักเรียน สปป.ลาว คือ เวียดนาม จีน ไทย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ขณะที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาตามระเบียบของกระทรวงการศึกษาและกีฬาแล้ว ครู และบุคลากรทางการศึกษาต้องมีประสบการณ์ทำงานหรือสอนให้ครบ 2 ปี จึงสามารถยกระดับการศึกษาทั้งในและต่างประเทศได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้ทุนการศึกษาจากต่างประเทศส่วนมากได้จากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ไทย จีน และเวียดนาม นอกจากนี้ ยังได้รับทุนจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อินเดีย เกาหลี และประเทศเชลยยุโรปอีกเช่นกัน

2.2 วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ไม่ใช้ตัวเงิน

จากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยแบ่งวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ไม่ใช้ตัวเงินใน สปป.ลาว ได้เป็น 5 วิธี คือ

2.2.1) คน/ภูมิปัญญา

วิธีการจะอยู่ในลักษณะของการฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษา อาทิ การฝึกอบรมครูในโรงเรียนประถมศึกษาโดย 1) หลักสูตร 5+4 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา (หลักสูตร 5 ปี ในโรงเรียน) และฝึกอบรมครู 4 ปี 2) หลักสูตร 8+3 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ศึกษาในโรงเรียนรวม 8 ปี หรือจบมัธยมศึกษาตอนต้นตามระบบก่อนหน้านี้) และการฝึกอบรมครู 3 ปี (ในปัจจุบันเป็นมาตรฐานคุณวุฒิอย่างต่ำ) และ 3) หลักสูตร 11+1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (รวม 11 ปี ในโรงเรียน) และฝึกอบรมครู 1 ปี (MOE, 2000 อ้างถึงใน UNESCO, 2011)

สำหรับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจะต้องจบการศึกษาภาคบังคับ 11 ปี ตามด้วยการฝึกอบรมครูมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี ในวิทยาลัยฝึกอบรมครู (Teacher Training Colleges, TTC) และสำหรับครูมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-5 ปี ที่คณะการศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สปป.ลาว (National University of Laos) (MOE, 2000 อ้างถึงใน UNESCO, 2011)

ในการเพิ่มคุณภาพครู รัฐบาลได้จัดให้มีระบบการฝึกอบรมครูและเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานให้กับครู ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา โดยความร่วมมือกับหน่วยงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศสวีเดน ได้จัดทำโครงการที่เรียกว่า การเพิ่มประสิทธิภาพการฝึกอบรมครูและสถานะของครู ระหว่างปี พ.ศ. 2545 – 2553 โดยมีการจัดทำกิจกรรมหลัก ๆ ได้แก่ การเพิ่มความเข้มแข็งและปรับปรุงแผนการฝึกอบรมครู การพัฒนาหลักสูตร การฝึกอบรมผู้ฝึกอบรม การบริหารจัดการวิทยาลัยและโรงเรียนฝึกอบรมครู การศึกษาเชิงปฏิบัติการ และการปรับปรุงการสร้างแรงจูงใจให้กับครู (EFA, 2015)

2.2.2) ความรู้และวิชาการ

วิธีการระดมทรัพยากรในด้านนี้ สปป.ลาว ใช้วิธีการที่หลากหลาย อาทิ การจัดตั้งหน่วยงานวิชาการเพื่อทำหน้าที่เฉพาะทาง ได้แก่ ศูนย์ประกันคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา (The Educational Standards and Quality Assurance Center, ESQAC) ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา มีหน้าที่ในการปรับปรุงฐานความรู้เกี่ยวกับการศึกษา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษา ต่อเนื่อง การปฏิบัติ และการลงทุนทางการศึกษา ศูนย์รวมการศึกษา ศูนย์การวิเคราะห์และวิจัยด้านการศึกษา (จัดตั้งในปี พ.ศ. 2552) และศูนย์สถิติและเทคโนโลยีทางการศึกษา ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา ยกเว้นโรงพิมพ์ทางการศึกษา (MOE, 2000 อ้างถึงใน UNESCO, 2011)

การจัดตั้งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การศึกษา (The Research Institute for the Educational Sciences, RIES) ในปีพ.ศ. 2550 ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาถูกจัดตั้งขึ้น

มีหน้าที่ในการพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยทางการศึกษา รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวิจัยทางการศึกษา กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการปรับปรุงหนังสือเรียนในระดับจังหวัด และระดับอำเภอ (MOE, 2000 อ้างถึงใน UNESCO, 2011)

นอกจากนี้ สปป.ลาว ยังมีโครงการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาทรัพยากรด้านวิชาการ เช่น ในปี พ.ศ. 2553 มีโครงการ Fast Track Initiative (EFA-FTI) โครงการเตรียมความพร้อมของโรงเรียนที่มีชุมชนเป็นฐาน โครงการอาหารโรงเรียนประจำชาติ และโครงการให้การสนับสนุนครูเคลื่อนที่ในชุมชนที่ไม่มีโรงเรียนในเขตหมู่บ้าน ได้ถูกจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนในชุมชนห่างไกลผ่านครูเคลื่อนที่ ชุมชนเหล่านี้เป็นชุมชนยากจนและห่างไกล เมือง มีอัตราการอ่านออกเขียนได้ต่ำ และคนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานน้อย โดยมีภาคการศึกษาอิสระ (Department of Non-formal Education, DNFE) ร่วมกับ UNESCO เป็นผู้นำในการนำโครงการเหล่านี้ไปปรับใช้ ทั้งนี้ ครูเคลื่อนที่คัดเลือกจากครูที่จบใหม่จากวิทยาลัยฝึกอบรมครู หรือครูที่มีประสบการณ์ เน้นครูที่มาจากกลุ่มที่ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเดียวกัน โครงการเหล่านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและแรงจูงใจให้กับครูที่ทำงานในเขตพื้นที่ยากลำบากนี้ อย่างไรก็ตาม โครงการเหล่านี้ได้สิ้นสุดลงในปี พ.ศ. 2557

องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านวิชาการ ได้แก่ องค์กรนอกภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนทำงานร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และชุมชนในการนำนวัตกรรมการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนที่อยู่เขตพื้นที่ห่างไกลเข้าถึงการศึกษาได้ องค์กรเหล่านี้มีส่วนในการเข้าประชุมประจำเดือนอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มการทำงานเพื่อพัฒนาการศึกษา นำปัญหาที่พบในระดับตำบล หมู่บ้าน และโรงเรียนมาแก้ไข พัฒนานโยบายในหน่วยงานการศึกษาผ่านกลไกการประสานงาน (Commonwealth of Australia, 2014, น. 19)

สำหรับการพัฒนาด้านวิชาการในส่วนอื่น ๆ ได้แก่ พยายามช่วยเหลือในด้านการศึกษาใน สปป.ลาว หรือ ESWG (มีประธานร่วม คือ

ประเทศออสเตรเลีย และ สปป.ลาว) เป็นเวทีสำหรับการหารือเกี่ยวกับประเด็นปัญหา ความท้าทายและการแก้ปัญหาทางการศึกษา เป็นการเปิดโอกาสในการแลกเปลี่ยนข้อมูลการศึกษา โดยมีรัฐบาลและผู้บริจาคร่วมวางแผน และมีหน่วยงานเจรจาด้วยนโยบายและประสานงาน ESWG (Commonwealth of Australia, 2014)

2.2.3) วัสดุครุภัณฑ์ และสื่อการเรียนการสอน

สปป.ลาว ประสบกับสภาวะการณ์ขาดตำราและวัสดุการเรียนการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ห่างไกล ผู้เรียน 3 คนมีหนังสือ 1 เล่ม และปัญหาหนังสือมีอายุการใช้งานสั้น (2 - 3 ปี) เนื่องจากสภาพอากาศชื้น (Commonwealth of Australia, 2014) รัฐบาล สปป.ลาว จึงมีความจำเป็นในการพัฒนาวัสดุการเรียนการสอน โดยมีพันธมิตรหลายแห่งให้การสนับสนุนกระทรวงศึกษาธิการและการกีฬา เช่น องค์กร BEQUAL (Basic Education Quality and Access in Lao) มีส่วนในพัฒนา ปรับปรุงวัสดุการเรียนการสอน ปรับปรุงกรอบแนวคิดหลักสูตรประถมศึกษา จัดให้มีหนังสือและคู่มือสำหรับระดับชั้นประถมศึกษา สร้างกระเป๋าเครื่องมือการสอนของครู (Teacher Resource Packs) เพื่อใช้ในชั้นเรียน รวมถึงวัสดุอุปกรณ์พื้นฐานทางการเรียน เช่น โปสเตอร์ที่ใช้ในการเรียนการสอน และนิทานเป็นต้น (BEQUAL, 2017) ทั้งนี้ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรหนังสือเรียนและคู่มือครูเป็นหน้าที่ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การศึกษา (Research Institute of Educational Science, RIES) ของ สปป.ลาว นอกเหนือจากการพัฒนาวัสดุอุปกรณ์การเรียนแล้ว BEQUAL ยังให้การสนับสนุนการสร้างห้องเรียนพิเศษ (โต๊ะ หอน้ำ แก้วน้ำ ที่เก็บของตู้และกระดานดำ) การอำนวยความสะดวกในเรื่องน้ำและสาธารณูปโภคอื่น รวมถึงการจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับครู (ที่มีพื้นฐานชาติพันธุ์เดียวกับคนในชุมชน) เพื่อเปลี่ยนโรงเรียนที่ไม่สมบูรณ์ให้เป็นโรงเรียนที่สมบูรณ์ รวมถึงการพัฒนาในขั้นต่อไปโดยการนำระบบการจัดการข้อมูล COSMOS มาใช้เพื่อจัดการและตรวจสอบการซ่อมแซม และการ

ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึง การซ่อมแซมวิทยาลัยฝึกอบรมครูที่หลวงน้ำทา สะหวันนะเขต และซาราวัน (BEQUAL, 2017)

ในระดับชุมชนและโรงเรียน คณะกรรมการ พัฒนาการศึกษาระดับชุมชน มีส่วนสำคัญในกระตุน การมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนในการจัดหา ทรัพยากรเพื่อพัฒนาโรงเรียน เช่น ครูและผู้ปกครอง เปลี่ยนเวรจัดหาอาหารกลางวัน และชุมชนสร้างรั้ว โรงเรียน ห้องเรียน ที่พักครู เป็นต้น รวมถึง ร่วมกับ โรงเรียนในการแก้ปัญหาการขาดเรียนของผู้เรียน การหยุดเรียนและการเพิ่มจำนวนผู้เรียน การเพิ่ม ประสิทธิภาพของครู ตรวจสอบครูและนักเรียนที่ด้อย ประสิทธิภาพ สนับสนุนครูทั้งในด้านอาหาร ที่พัก และความสัมพันธ์ระหว่างครู โรงเรียนและชุมชน (Seel & Lomathmanyong, 2015)

2.2.4) เครื่องแต่งกาย

ในส่วนเครื่องแต่งกาย สุขอนามัยใน ด้านต่าง ๆ เช่น น้ำดื่ม ห้องน้ำรวมถึงโครงการอาหาร กลางวันของโรงเรียนใน สปป.ลาวจะมี UNICEF และ the World Food Programme (WFP) เป็น หน่วยงานหลักในการรับผิดชอบร่วมกับรัฐบาล สปป.ลาว

2.2.5) สิ่งก่อสร้าง อาคารสถานที่ ฯลฯ

สปป.ลาว ได้รับทุนจากต่างประเทศ เพื่อใช้ในการสร้างสิ่งแวดล้อมในการจัดการเรียนรู ้ภายในโรงเรียน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรูในโรงเรียน รวมถึงการสร้างห้องเรียน สร้างโรงเรียนผ่านโครงการที่มีชื่อว่า The Education for All: Fast Track Initiative (EFA-FTI) program 2010 – 2014 ซึ่งหลักการของโครงการดังกล่าว จะมีความสัมพันธ์กับจำนวน กล่าวคือ จำนวน ห้องเรียนหรือโรงเรียนที่เกิดขึ้นจากโครงการนี้จะมี ความสัมพันธ์กับจำนวนหมู่บ้านและชุมชน จำนวน วัสดุอุปกรณ์ในสถานศึกษาจะมีความสัมพันธ์กับ จำนวนหลักสูตรของแต่ละสถานศึกษา เป็นต้น

3. วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป. ลาว

ผู้วิจัยแบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการระดม ทรัพยากรเพื่อศึกษาของ สปป.ลาวออกเป็น 2 ปัจจัย

คือ ปัจจัยที่ส่งผลให้การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาประสบผลสำเร็จและปัจจัยที่ส่งผลให้ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่ประสบ ผลสำเร็จ ดังนี้

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

3.1.1) ภาวะผู้นำของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใน การจัดการศึกษา ผู้นำของกระทรวงศึกษาธิการ และกีฬา (The ministry of education and sports) ที่เห็นความสำคัญของการลงทุนในการศึกษา และ ความสัมพันธ์ที่ดีของผู้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่ร่วม ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในต่างประเทศ

3.1.2) การสนับสนุนทรัพยากรเพื่อ การศึกษาของหน่วยงานต่างประเทศครอบคลุม ทั้งระบบ ครอบคลุมของหน่วยงานผู้ร่วมระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษาในต่างประเทศของ สปป. ลาว ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ โรงเรียน หน่วยงานของประเทศต่าง ๆ ให้ความ ร่วมมือในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและ แบ่งบทบาทหน้าที่ในด้านต่าง ๆ เพื่อการระดมทุน ที่ชัดเจน อาทิ ระดับสามัญศึกษา หน่วยงานที่ รับผิดชอบเรื่องของสุขอนามัยขั้นพื้นฐานและ อาหารกลางวันคือ UNICEF และ the World Food Programme ในระดับอาชีวศึกษา คือ ประเทศ เกาหลีและเยอรมนี เป็นประเทศหลักในการร่วม ลงทุนและสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งที่ เป็นเงินและไม่ใชเงิน ขณะที่การศึกษานอกระบบ โรงเรียนได้มีหน่วยงาน The Global Partnership for Education; the World Bank และประเทศ ออสเตรเลีย เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Commonwealth of Australia, 2014)

3.1.3) รัฐบาลกำหนดหลักเกณฑ์และ นโยบายการจัดกิจกรรม การบริหารงานโรงเรียน ศูนย์ และสถาบันการศึกษาของภาคเอกชนไว้ชัดเจน (National Assembly, 2007) เช่น ระดับส่วนกลาง กระทรวงศึกษาธิการและกีฬาเป็นผู้ดูแลระบบ การศึกษา สำนักงานบริการการศึกษาจังหวัดมี หน้าที่พัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ รวมถึงการ จัดหาครู การตรวจสอบและสนับสนุนโรงเรียน

สำนักงานเขตการศึกษา มีหน้าที่พัฒนาการศึกษาในเขตนั้น ๆ และสนับสนุนโรงเรียน เป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอน สำหรับในระดับท้องถิ่น คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาชุมชน ภายใต้การดูแลของสำนักงานเขตการศึกษา และสำนักงานบริการการศึกษาจังหวัด มีหน้าที่ในการมีส่วนร่วมร่วมกับชุมชนในการดูแลจัดการศึกษาของโรงเรียน (MOE, 2000 อ้างถึงใน UNESCO, 2011)

3.1.4) การออกกฎหมายเพื่อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนรับผิดชอบในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งการออกค่าใช้จ่าย การสนับสนุนทรัพยากรทั้งระดับโรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และสังคม

3.1.5) การนำนโยบายและแผนสู่การปฏิบัติ โดยนำแผนกลยุทธ์และแผนการบริหารการเงินสู่การปฏิบัติ

3.1.6) การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาของแต่ละระดับ ทั้งส่วนกลาง จังหวัด เขตบริการการศึกษา และสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษา และการรวมอำนาจเพื่อการบริหารจัดการการเงิน

3.1.7) การมีส่วนร่วมทางการศึกษาของประชาชน รวมทั้งผู้เรียน ครูและชุมชน ในการร่วมจัดการศึกษา ติดตามดูแล และประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3.1.8) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การจัดการศึกษา รวมทั้งการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการการศึกษา

3.1.9) การตรวจสอบและประเมินผล มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนทั้งในระดับกระทรวงและระดับสำนักงานการศึกษา นอกจากนี้การตรวจสอบการระดมทุนการศึกษายังมีหน่วยงานทั้งจากภายในการศึกษา และภายนอกระบบการศึกษาร่วมตรวจสอบด้วย

3.1.10) การออกกฎหมายและนโยบาย การลงทุนทางการศึกษา มีความชัดเจนในเรื่องของการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

รวมถึงการกำหนดและลำดับความสำคัญของแหล่งเงินทุนอย่างชัดเจน

3.1.11) การกำหนดหลักเกณฑ์และนโยบายกิจกรรมการระดมทุนทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

3.1.12) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาประเทศผ่านระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นความสำคัญของการพัฒนาครูผ่านการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการจากต่างประเทศเป็นหลัก

3.1.13) การได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศทั้งการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งที่เป็นเงินและไม่ใช้ตัวเงิน โดยการช่วยเหลือที่ไม่ใช่ตัวเงินจะเน้นการช่วยเหลือในเรื่องของการพัฒนาคุณภาพครู สุขอนามัยพื้นฐาน ระบบสาธารณสุข สิ่งก่อสร้าง และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนของนักเรียน

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลให้การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่ประสบความสำเร็จ

3.2.1 การขาดแคลนครูและบุคลากรที่มีศักยภาพ สปป.ลาว ยังประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินภายในประเทศ โดยเฉพาะบุคลากรทางการบริหารจัดการการศึกษา ครูผู้สอนที่ยังขาดความชำนาญเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา ขาดงบประมาณที่เพียงพอและทั่วถึงที่จะส่งไปดูแลในท้องถิ่นชนบท รวมทั้งความรู้ด้านเทคโนโลยี ผู้เชี่ยวชาญในประเทศมีจำนวนน้อย อีกทั้งจำกัดอยู่แต่ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ จึงส่งผลให้การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจึงเกิดขึ้นจากต่างประเทศเป็นหลัก

3.2.2 การเปลี่ยนแปลงการปกครอง การคมนาคมที่ห่างไกล และภัยธรรมชาติ สภาพหลังการเมืองเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ สปป.ลาว เป็นประเทศเล็ก ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ จึงขึ้นอยู่กับความช่วยเหลือจากต่างประเทศเป็นหลัก เนื่องจากกระตือรือร้นอ่านออกเขียนได้และการศึกษาของประชากรยังต่ำอยู่ ทำให้การตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร อีกทั้งประชากรส่วนใหญ่อยู่ในชนบทห่างไกล การจัดหาบริการทางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปด้วยความยากลำบาก สปป.ลาวยังขาดบุคลากรที่มี

ความรู้ความสามารถด้านนี้ นอกจากต้องเผชิญกับ ภัยธรรมชาติทั้งความแห้งแล้งในภาคเหนือ น้ำท่วม ในภาคกลางและภาคใต้ รัฐบาลยังคงประสบปัญหา การขาดแคลนงบประมาณและแหล่งเงินทุนในการ พัฒนาประเทศและ ยังคงมีมาตรฐานการดำรงชีวิตที่ ต่ำกว่ามาตรฐานทั้งในด้านการศึกษา และสาธารณสุข

อภิปรายผล

สปป.ลาว เป็นประเทศที่มีบริบทใกล้เคียง กับประเทศไทย ที่ถึงแม้จะมีอุปสรรคสำคัญต่อการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ซึ่งก็คือ ความยากจน แต่จากการศึกษาเอกสารทำให้ผู้วิจัยอาจกล่าวได้ว่า สปป. ลาว ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนผ่าน ระบบการศึกษา โดยแนวคิดสำคัญของการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา คือ การเน้นให้ประชาชนใน ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมทางการศึกษา และ กำหนดบทบาทหน้าที่ในการระดมของภาคส่วนต่าง ๆ ในแต่ละระดับไว้ในกฎหมายชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพร้อมรับการระดมทุนจากต่างประเทศ

สำหรับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลสำเร็จในการ ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้แก่ การมีกฎหมาย และนโยบายชัดเจน การกำหนดบทบาทหน้าที่ความ รับผิดชอบของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การมี ส่วนร่วมของประชาชนและองค์กร/สถาบันพัฒนา ด้านการศึกษาและที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนความรู้และวิชาการ ความช่วยเหลือจากองค์กรภายในและนอกประเทศ

ปัญหาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาดังที่กล่าวในข้างต้น คือ เศรษฐกิจและ ความยากจนของพื้นที่ในประเทศที่กำลังพัฒนา สปป.ลาว ต้องอาศัยความช่วยเหลือทั้งทางด้าน ความรู้ วิชาการ สุขอนามัยขั้นพื้นฐานของผู้เรียน โรงเรียน และชุมชนรอบโรงเรียน และเงินจาก ต่างประเทศ การขาดบุคลากรที่มีศักยภาพ ความ ยากจนและพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยอภิปรายได้ว่า สปป.ลาวใช้การออกกฎหมายและนโยบายการศึกษา รวมถึงการกำหนดภาระหน้าที่ของภาคส่วนต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงการระดมทรัพยากรทั้งที่เป็นเงินและ มิใช่เงิน เช่น บทบาทหน้าที่ของสังคม องค์กรชุมชน

และบุคคล มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาใน รูปแบบต่าง ๆ ภาคธุรกิจและสมาคมธุรกิจมีหน้าที่ ในการให้ความร่วมมือ อำนวยความสะดวกและ สนับสนุนครูและผู้เรียน สื่อมวลชนมีหน้าที่สร้าง รายการเพื่อเผยแพร่การศึกษา เสริมสร้างความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อาชีพ และอื่น ๆ ให้กับ ประชาชน พ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว มีหน้าที่ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้ทุนการศึกษา ยานพาหนะ วัสดุอุปกรณ์การเรียน การสร้าง และ ทุนบำรุงและฟื้นฟูอำนวยความสะดวกให้กับ บุตรหลานให้ได้รับการศึกษา มีส่วนร่วมและให้ความ ร่วมมือในโรงเรียน เป็นต้น โดยมีแหล่งเงินทุน ทางการศึกษาหลักมาจากงบประมาณรัฐ และจาก ภาคส่วนอื่น ได้แก่ องค์กรและภาคส่วนทั้งในและ ต่างประเทศ ตลอดจนความช่วยเหลือของประชาคม ระหว่างประเทศที่ผ่านโครงการต่าง ๆ

การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึง ถึงแม้ว่า สปป. ลาว จะได้รับความช่วยเหลือ ในเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา จากต่างประเทศเป็นหลัก ไม่ได้เกิดจากการให้ งบประมาณจากภาครัฐเท่าที่ควร รวมถึงความ ยากจนของประเทศที่ยังต้องได้รับความช่วยเหลือ จากต่างประเทศ แต่ด้วยความพยายามตามแผน พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ผ่านมาและมี เป้าหมายที่จะให้ สปป. ลาว เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ในปี ค.ศ.2020 นั้น การศึกษาจึงนับเป็นกลไกสำคัญ ในการพัฒนาประเทศที่จะนำไปสู่ความเป็นประเทศ พัฒนาแล้ว ดังนั้น ภาครัฐจึงควรให้งบประมาณเพื่อ สนับสนุนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้ มากขึ้น เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน ระยะยาว

นอกจากนี้ รัฐบาลของ สปป.ลาว ยังให้ การสนับสนุนภาคเอกชนและองค์กรอื่น ๆ ให้เข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และสนับสนุน ทรัพยากรเพื่อการศึกษาให้มากขึ้น ผ่านกลไกต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากการกำหนดไว้ในกฎหมาย เช่น การส่งเสริมภูมิปัญญามาช่วยสอน การให้รางวัล ผู้สนับสนุนการศึกษา การพัฒนาความร่วมมือ ระหว่างรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการศึกษา รวมทั้งสถาบันอื่น ๆ เพื่อการศึกษา

จากข้อมูลของ สปป.ลาวดังกล่าว ผู้วิจัยอภิปรายโดยเทียบเคียงกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของประเทศไทยได้ว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป.ลาว มีความแตกต่างกับของประเทศไทย โดยประเทศไทยส่วนใหญ่ได้รับงบประมาณจากในประเทศ แต่ สปป.ลาว จะได้รับงบประมาณจากทางรัฐบาลร่วมกับการให้ความช่วยเหลือหรือร่วมลงทุนกับต่างประเทศ เป็นหลัก (ภาครัฐบาลจัดงบประมาณเพื่อการศึกษาเพียง 3% ของผลิตภัณฑ์มวลรวม) และด้วยความเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาค่อนข้างยากจน จึงมีการกำหนดเรื่องของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ที่ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสนับสนุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการได้รับการสนับสนุนจากต่างประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยและหน่วยงานที่ร่วมระดมทรัพยากรศึกษากับ สปป.ลาว เรียงลำดับจากมากไปน้อย (Commonwealth of Australia, 2014) 4 ลำดับแรกคือ ธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย องค์การสหประชาชาติ ประเทศญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ฯลฯ ตามลำดับ รวมถึงด้านการจัดการงบประมาณให้ผู้เรียนในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 *ระดับนโยบาย* กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ควรได้มีการนำปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและไม่สำเร็จในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของ สปป. ลาว ไปกำหนดเป็นนโยบายของหน่วยงานเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติโดยปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย และมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่สำเร็จโดยศึกษาจากกรณีศึกษาของ สปป. ลาว สำหรับตัวอย่างที่ทำให้การระดมทรัพยากรใน สปป.ลาว ประสบความสำเร็จ เช่น การมีกฎหมายที่กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ระดมทรัพยากรและสนับสนุนทรัพยากรแต่ละระดับชัดเจน ภาวะผู้นำของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการระดม

ทรัพยากรตั้งแต่ในระดับกระทรวงศึกษาธิการและกีฬาจนถึงระดับสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากร การมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับพันธมิตรและชุมชน รวมถึงการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศอย่างเป็นระบบ ในขณะที่ปัจจัยที่ส่งผลให้การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาใน สปป.ลาว ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ เช่น การขาดบุคลากรที่มีศักยภาพ ความยากจนและพื้นที่ห่างไกล

1.2 *ระดับสถานศึกษา* นำวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินมาปรับใช้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และให้ความสำคัญกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่ใช้ตัวเงินในระดับที่เท่าเทียมกัน ตัวอย่างของการนำผลการวิจัยไปปรับใช้ เช่น การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนทั้งในเรื่องของการช่วยเหลือชุมชนในโอกาสสำคัญ และหรือรับความช่วยเหลือจากชุมชนแล้วแต่กรณี การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้เป็นที่ยอมรับและไว้วางใจของชุมชน การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยความโปร่งใสและตรวจสอบได้ การเสริมสร้างภาวะผู้นำหรือผู้บริหารให้มีคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความรู้ ความสามารถ มีความรับผิดชอบ การสร้างเครือข่ายการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งที่เป็นบุคคล กลุ่มบุคคล และองค์กร การแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาแบบมีส่วนร่วมทั้งบุคคลภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบข้อมูลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

แนวทางการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในประเทศที่มีบริบทใกล้เคียงกับประเทศไทย และประเทศที่มีบริบทเหนือกว่าประเทศไทย เช่น อังกฤษ ออสเตรเลีย เพื่อเป็นแนวทางในการนำวิธีการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามาประยุกต์ใช้กับประเทศไทยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- พิณสุตา สิริธรรังศรี. (2559). *การจัดการการเรียนรู้แบบเครือข่ายการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อสุขภาวะเด็กและเยาวชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- พิณสุตา สิริธรรังศรี, พัทธราภา ตันติชูเวช, สรรเสริญ สุวรรณ และประสพสุข ฤทธิเดช. (2561). *รายงานการวิจัยเรื่องรูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- BEQUAL. (2017). *School Infrastructure*. Retrieved from <http://www.bequal-laos.org/about-bequal/key-results-areas/school-infrastructure/>.
- Commonwealth of Australia. (2014). *Australia-Laos Education Delivery Strategy 2013–2018*. Barton ACT: Department of Foreign Affairs and Trade.
- EFA. (2015). Review Group and Secretariat Group, Lao PDR. (2014). *Lao People's Democratic Republic Education for All 2015 National Review: Country Report of Lao PDR*. Retrieved from <https://data.opendevlopmentmekong.net/dataset/4a81314b-1b2c-4d12-a935-33a858fddc09/resource/140c94d8-1209-4712-bde4-198cd4307ebd/download/231489eng.pdf>
- Ministry of Education and Sports. (2016). *Lao People Democratic Republic Peace Independence Democracy Unity Prosperity*. Vientiane: Ministry of Education and Sports.
- National Assembly. (2007). *LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC PEACE INDEPENDENCE DEMOCRACY UNITY PROSPERITY*, National Assembly, No. 43/NA. Vientiane: National Assembly.
- OECD. (2013). *PISA 2012 Results: What Makes Schools Successful? Resources, Policies and Practices – (Volume IV), PISA*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2014). *How is equity in resource allocation related to student performance?, PISA in Focus – 2014/10 (October)*. Paris: OECD Publishing.
- Seel & Lomathmanyong. (2015). *Village Education Development Committees in Lao PDR: Their functionality and Impact*. Retrieved from <https://mail.google.com/mail/u/0/#search/condee%40hotmail.co.uk/>
- UNESCO. (2011). *World Data on Education VII Ed. 2010/11*. (7th edition). Geneva: UNESCO-IBE.